

"הלוואי והיה לי יותר"

חיסכון

מבנה המפגש : 60 דק'

חלק 1 - פתיחת המפגש - 10 דקות

חלק 2 - יחידת תוכן - 20 דקות

חלק 3 - ביצוע האתגר - 20 דקות

חלק 4 - חיבור אישי וסיכום - 10 דקות

חלק 1: פתיחת המפגש

שלב א: (שקופית 2) הצגת מבנה המפגש

הציגו את חלקי המפגש השונים:

- פתיחת המפגש והצגת השאלה המלווה- שאלה שננסה למצוא לה תשובה במהלך המפגש
- מה חשוב לדעת- מה הידע שנלמד היום בנושא חיסכון
- מבצעים את האתגר
- שיתוף וסיכום- מה למדנו ומה ניקח מהמפגש.

שלב ב: (שקופית 3) הצגת נושא המפגש

השמיעו לחניכים את השיר "אין לי כסף" הציגו את נושא המפגש ואת השאלה המלווה- מהו חיסכון וכיצד להשתמש בו להגשמת חלומות?

בשלב זה אפשר רגע לעצור ולשאול את החניכים "מה החלומות שלכם?", איזה דברים הייתם רוצים להגשים? את התשובות אפשר לכתוב על לוח מחיק או גיליון נייר ולחזור אליהם בשלב האתגר.

לאחר השמעת השיר פתחו דיון קצר עם החניכים סביב המשפט "הלוואי והיה לי יותר" מתוך השיר. במי זה תלוי שיהיה לנו יותר כסף? אצל מי האחריות לכך? מה לדעתכם אפשר לעשות כדי שיהיה לי יותר כסף?

שלב ג: (שקופית 4) על מה נדבר היום?

הציגו לחניכים את הנושאים בהם יעסוק המפגש:

- חיסכון מה ולמה?
- כלים לחיסכון מוצלח
- אפשרויות החיסכון הקיימות עבור בני נוער

חלק 2: יחידת תוכן - חיסכון

שלב א: (שקופית 6) חיסכון מה ולמה

שאלו את החניכים מה זה בעצם חיסכון? אפשרו להם לשתף בתשובותיהם.

לאחר מכן הציגו והסבירו כי בחיסכון הכוונה היא לחלק של ההכנסה הכספית שלנו שאנחנו לא מוציאים אותה באופן מיידי אלא צוברים אותה לעתיד. כך יתאפשר לנו לרכוש בבוא היום מוצרים או שירותים שאנחנו רוצים ושאינן ביכולתנו לקנות אותם בהווה בגלל מחסור בכסף.

שלב ב: (שקופית 7-8) סרטון - דבר ראשון כסף לחיסכון

הקרינו לחניכים את הסרטון: "קופת חיסכון"

לאחר מכן הציגו את שתי השאלות:

- דברים שנרצה לחסוך בשבילם
- דברים לא צפויים שכדאי לחסוך בשבילם

אפשרו לחניכים להשלים את המשפטים. במידת האפשר כתבו את התשובות על גבי לוח מחיק או גיליון נייר.

סכמו חלק זה והסבירו כי חיסכון הוא חשוב ומשמעותי גם עבור רכישה והגשמה של "חלומות" כמו קנייה של דברים, נסיעה לטיול ועוד אך גם עבור הפתעות לא צפויות שמגיעות וצריך עבורן סכום כספי. למשל תיקון רכב או אופניים, פלאפון שאבד ועוד.

לאחר מכן שאלו את החניכים למה לדעתם כל כך קשה לנו לחסוך? אם זה כל כך חשוב? אפשרו לחניכים לענות על השאלה. לאחר מכן הוסיפו גם אתם והסבירו כי אנחנו חיים בתרבות של שפע וכל הזמן מוצפים בהזמנות לקנות ולרכוש. הרבה מאיתנו לא מודעים לחשיבות של חיסכון ולאפשרויות השונות שיש ונמנעים בכלל מלגעת בתחומים שקשורים בכספים ובפיננסים.

שלב ג: (שקופית 9) כלים לחיסכון מוצלח

הציגו לחניכים את השלבים לחיסכון מוצלח. הסבירו על כל שלב באופן קצר:

- ✓ **מטרה** - הגדירו מהי המטרה שלשמה אתם חוסכים כסף (קניית טלפון, מחשב חדש, כרטיסים להופעה ועוד). הגדרת היעד תעזור לכם להיות ממוקדי מטרה, לשמור על כסף החיסכון ולהימנע מבזבזו על רכישות אחרות.
- ✓ **סכום** - חשבו והגדירו מהו סכום הכסף הנדרש. הקפידו להגדיר סכום קבוע אך גם ריאלי אותו תוכלו לחסוך כל חודש מבלי להיכנס לחובות. תוכלו להיעזר בתוכנית ניהול התקציב שלכם על מנת לדעת כמה כסף תוכלו לחסוך כל חודש. הגדרת סכום קבוע תעזור לכם לנהל את כספכם בצורה מיטבית, וכך להימנע משימוש בו בקניות מיותרות.
- ✓ **זמן** - קבעו תקופת זמן מוגדרת לחיסכון. בדקו מהי התקופה הריאלית לחסכון הסכום הנדרש לכם בהתאם למטרת החיסכון וחישוב האם תוכלו לעמוד בה (למשל אם תרצו לחסוך לטיול לפני צבא יהיה עליכם להשיג את כל הכסף לפני הגיוס כך שתספיקו לטוס).
- ✓ **אפשרויות חיסכון** - בדיקה היכן הכי משתלם לחסוך את הכסף ישנם מקומות רבים בהם ניתן לחסוך, בין אם זה בבית, בבנק או אפילו דרך חברות ביטוח. לכל אחת מהאפשרויות יתרונות וחסרונות. לכן לפני שאתם בוחרים, השוו בין המאפיינים של כל אחת מהאפשרויות ובחרו במקום שמשרת באופן המיטבי את הצרכים האישיים שלכם.
- ✓ **מעקב** - מעקב תקופתי אחר הכסף שהצלחתם לחסוך יעודד אתכם להמשיך ולחסוך. כך תוכלו לראות את הסכום המצטבר. לאחר תקופה בה אתם חוסכים רצוי לשאול את עצמכם אם המאמץ בלחסוך את הסכום שאותו אתם חוסכים מידי חודש הוא גדול או שמא ניתן לחסוך סכום גדול יותר כל חודש

שלב ד: (שקופית 10) אפשרויות חיסכון לבני נוער

שאלו את החניכים: איזה אפשרויות חסכון אתם מכירים שעומדות בפניכם?

אספו את התשובות וסכמו בקצרה את האפשרויות הקיימות. שימו לב, ההסבר המפורט הינו עבורכם. חשוב לדעת ולהבין את הדברים כך שתוכלו להסביר אותן באופן קצר וברור. כדאי להשתמש בדוגמות במידת האפשר.

חיסכון ביתי - (בקופה/ כספת) - מעניק לנו בסוף תקופת החיסכון לכל היותר את סכום הכסף ששמנו בו לאורך תקופה מסוימת - שזו יכולה להיות נקודת פתיחה טובה עבורנו וללא כל סיכון. אך מצד שני אין לנו רווח על הכסף אותו חסכנו.

תכנית חיסכון בבנק (מגיל 16) - בגיל 16 נפתחת האפשרות לפתוח חשבון בנק ולנהל דרכו את כספכם, כולל הכנסת הכסף לתכנית חסכון. בשונה מחיסכון ביתי, בבנק תוכלו לקבל יותר על הכסף שאתם חוסכים

זאת על ידי קבלת ריבית (כשאנו חוסכים דרך הבנק, אנו בעצם מלווים לו כסף לתקופה מסוימת, שבסיומה הוא מחזיר לנו את הכסף בחזרה יחד עם תגמול כספי נוסף הידוע בשם "ריבית").

תכנית חיסכון - תכנית חיסכון היא אפיק (מסלול) חיסכון שמתאים לסכומים קטנים עד בינוניים לתקופות קצרות ובינוניות.

קיימים סוגים שונים של תכניות חיסכון בהתאם למספר גורמים שונים (כגון סכום ותדירות ההפקדות, משך התוכנית, שיעור הריבית וגם הצמדה למדד או לשער הדולר).

לתוכניות חיסכון יש נקודות יציאה, כלומר מועד שבו אפשר להוציא את הכסף לפני סוף התקופה (בדרך כלל לאחר לפחות שנה, ובדרך כלל רק אחת לשנה).

לפני פתיחת תכנית חיסכון מומלץ לבצע סקר שוק בין הבנקים, לבדוק את התוכניות ולבחור בזו שהכי מתאימה עבורכם - ניתן לפתוח תכנית חיסכון גם בבנק אחר מזה שבו מנהלים את חשבון העו"ש.

קופות גמל - קופות גמל הן אפיק חיסכון שמתאים יותר לטווח ארוך כמו למשל פנסיה או חיסכון לכל ילד. הן מנוהלות על ידי חברות שמתמחות בניהול כספים ואינן חלק מהבנקים.

אותן חברות מקבלות הפקדות מאנשים ומשקיעות את הכסף בשוק ההון, כלומר מניות, מטבע חוץ, איגרות חוב ועוד.

כאשר בוחרים קופת גמל יש לבחור גם את אופן ההשקעה של הכסף, שיכול לכלול קניית מט"ח (מטבע חוץ), ניירות ערך כמו מניות ואיגרות חוב.

חשוב לזכור שהריבית לא מובטחת משום שהרווחים תלויים באפיקי ההשקעה של קופת הגמל.

חלק 3: ביצוע האתגר

ציוד נדרש: דף החלומות שלי, דף ניהול תקציב, כלי כתיבה

שלב א: (שקופית 12) הסבר האתגר

הסבירו לחניכים את האתגר שלהם: "מגשימים חלומות"

חלקו את החניכים לזוגות או שלשות שיעבדו יחד. הסבירו שהעבודה המשותפת נועדה לעזור, לחשוב על רעיונות, להתייעץ ולהיעזר אחד בשנייה.

הנחו את החניכים לעבוד על פי השלבים הבאים:

1. **רשימת החלומות.** כל חניך מכין לעצמו רשימת חלומות של דברים שהיה רוצה לעשות או לקנות. החלומות יכולים להיות דברים קטנים או גדולים, כל דבר שהחניכים היו רוצים להשיג (פלאפון חדש, חופשה באילת, נעלי ספורט, קפיצת באנג'י...) ולכתוב מה הסכום הנדרש עבור הגשמת החלום.
2. **התקציב שלי.** כעת כל חניך יקבל דף טבלת תקציב וינסה לבדוק מה מצב התקציב החודשי שלו. (הסבירו לחניכים כי כעת זה לא יהיה מדויק מאוד, אך לאחר מכן בבית כל אחד יכול לשבת ולאזן את טבלת התקציב שלו). מתוך טבלת התקציב הנחו את החניכים לבדוק כמה הם יכולים לחסוך כל חודש כדי לעמוד להגשים את החלום שלהם.
3. **מהו החיסכון הכי נכון? בשלב הזה כל חניך יחד עם הקבוצה שלו מנסה לחשוב ולהחליט היכן הכי נכון עבורו להתחיל לחסוך את הכסף.** הנחו את החניכים להתייחס לזמן העומד בפניהם האם הוא קצר או ארוך, סכום הכסף אותו הם יכולים לחסוך בכל חודש ושיקולים נוספים עליהם הם חושבים.

שלב ב: ביצוע האתגר ושיתוף

אפשרו לחניכים לעבוד בקבוצות. לאחר כ 10 דקות עצרו את העבודה ואפשרו לחניכים שרוצים לשתף בדברים אותם כתבו. בכל פעם אפשרו לשאר החניכים להגיב, לשאול שאלות ולנסות לעזור בהגשמת החלומות.

חלק 4: חיבור אישי וסיכום

שלב א: (שקופית 14) סבב שיתוף

סבב שיתוף בו כל אחד ואחת מהחניכים משתף במחשבה או למידה שהייתה לו היום במפגש. על גבי הלוח מופיעים משפטים, התחלות של משפטים. הציעו לחניכים לבדוק איזה משפט מתאים להם ולנסות להמשיך אותו בהקשר למפגש שהיה. אפשרו לחניכים לומר דברים גם ללא שימוש במשפטים.

שלב ב: סיכום המפגש

סכמו את המפגש, חזרו על עיקר הדברים בהם נגעתם:

- דיברנו על המושג חיסכון ומה המשמעות הכלכלית שלו.
- בדקנו יחד מדוע כדי לנו לחסוך וגם למה זה כל כך קשה לנו.
- הכרנו כלים לחיסכון מוצלח - 5 כלים: מטרה, סכום, זמן, אפשרויות חיסכון ומעקב.
- ראינו מהם אפשרויות החיסכון העומדות בפני בני נוער.
- כל אחד ואחת התנסו בתכנון חיסכון כדרך להגשמת החלומות שלהם.